

HET V OLKS BELA NG ■

LIBERAAL VLAAMS TIJDSCHRIFT

Nr 3 • maart 2025
Jaargang 145 • maandblad

In dit nummer:

EDITORIAAL

"Make Belgium great again" / 2

LVV

Prijs Vrijzinnig Humanisme voor
Dirk Verhofstadt / 3

ANALYSE

Naar een Europees leger? / 4

BUITENLAND

De onzekere rol van de Koerden / 6

LIBERAS

Een valse doodsbrieven uit 1991 / 8

OPINIE

Gemiste wake-up calls / 10

BOEKEN

De Dwarsligger / 11

VOLKSBELANG

Een iconische cover / 12

liberaalvlaamsverbond

Een leger voor Europa?

Op de achterflap van dit nummer is een iconische cover van Het Volksbelang afgedrukt. Het was de tijd dat Europa nog opkeek naar de president van de Verenigde Staten. Toen de geliefde en populaire Amerikaanse president John F. Kennedy op 23 november 1963 werd vermoord, schreef Het Volksbelang: "Kennedy was voor ons allen als president van het machtigste land van de Westerse wereld, de man die de veilige waarborg was voor het behoud van vrede."

Tijden veranderen en in dit nummer

wordt een analyse gemaakt van de wereldorde die door de huidige VS-president danig is verstoord. Zelfs zo erg dat er in Europa een ware wapenwedloop is op gang gekomen om de verdediging van het Europees continent zelf te organiseren. Komt er een Europees leger en gaan we schuilen onder de atoomparaplu van Groot-Brittannië en Frankrijk?

Lees meer blz. 2 en 4

Bekijk de iconische cover op blz. 12

Voorwoord door Bert Cornelis

“

“Ons land is niet meer belangrijk genoeg om te wegen op het internationale toneel. Dat is bijzonder pijnlijk”

”

“Make Belgium great again”

De uitgesproken negatieve houding van de Amerikaanse president Donald Trump tegenover de Europese Unie heeft bij de Europese landen heel wat in beweging gezet. Plots is de behoefte gegroeid aan een eigen defensiestrategie, economische onafhankelijkheid en bescherming van de veiligheid. Men kan de Amerikaanse president, na het groteske schouwspel tussen hem en de Oekraïense president Zelensky in het Witte Huis, veel verwijten, maar de geschiedschrijving zal later moeten toegeven dat de wispelturige VS-president dé trigger is geweest om werk te maken van een sterker Europa.

Geen Europese boekhouders

De Franse president Macron en de Britse premier Starmer werpen zich nu op als de nieuwe Europese leiders. Zij springen in het gapende gat van het jarenlange gebrek aan leiderschap in de EU. De voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen verdwijnt in de schaduw van de leiders van de twee atoommachten in Europa en beperkt zich tot wat geneuzel met technische discussies over de vraag of de defensie-uitgaven nu al dan niet buiten de begroting moeten gehouden worden.

Dit doet veel vragen rijzen over de staatsvorm van het toekomstige Europa. Zal men in de uitbouw van Europa verder de weg volgen van een Federatie Europa waarbij zo veel mogelijk de landsgrenzen vervagen of zal het eerder gaan richting een confederatie van verschillende landen die op tal van vlakken, zoals defensie, nauw blijven samenwerken? De richting zal in de eerste plaats bepaald worden door de houding van Frankrijk en Groot-Brittannië. Willen zij afstand doen van hun wapens ten voordele van de Federatie Europa? De kans is bijster klein. Macron is terughoudend en Starmer zoekt andere allianties, bijvoorbeeld met Canada, lid van het

Britse Gemenebest. We verwachten veel van onze Oosterburen, de Duitsers, die al duidelijk maakten dat ze meer willen investeren in defensie en hun economie een boost willen geven.

En waar zit België in dit verhaal? België is na de Tweede Wereldoorlog het centrum geworden van Europa. De Europese Unie vindt zijn wortels in de oprichting van de Benelux als voorloper van een bredere Europese samenwerking. België was stichtend lid van de NAVO en speelde een belangrijke rol in de Verenigde Naties. Brussel werd de zetel van talrijke internationale organisaties, zoals de NAVO, en is dus nog altijd van strategisch belang in de wereldpolitiek.

Verzwakte diplomatie

Maar dit staat in schril contrast met de bescheiden rol die ons land op dit ogenblik speelt in de ontwikkelingen rond de oorlog in Oekraïne. De militaire Belgische steun aan dit

land bleef eerder beperkt tot wat leveringen van lichte bewapening, munitie en voertuigen. Het Belgische leger is niet in staat tot meer. Een deel van de steun komt uit de bevroren Russische tegoeden maar of dit veel gaat opleveren, is maar de vraag. Premier Bart De Wever (N-VA) en zijn partijgenoot, de minister van Defensie, Theo Francken, zijn onbekende nieuwkomers in de Europese arena. Zij moeten natuurlijk nog groeien in hun job, maar op dit ogenblik verbleken zij bij de slagkracht en de invloed van hun voorgangers zoals Paul-Henri Spaak, één van de vaders van Europa, “Mister Europe” Leo Tindemans, de Europese commissarissen Willy De Clercq en Karel Van Miert, of Guy Verhofstadt en Herman Van Rompuy. België zat niet mee aan tafel op de top in Londen waar Europese leiders het plan bespraken om mee een einde te maken aan de oorlog in Oekraïne. De verklaring is eenvoudig: ons land is niet meer belangrijk genoeg om te wegen op het internationale toneel en is op het vlak van defensie en veiligheid een zwak broertje geworden. Dit is bijzonder pijnlijk. De nieuwe minister van Buitenlandse Zaken Maxime Prévot (Les Engagés) weegt niet zwaar genoeg en is totaal afwezig in het diplomatieke internationale debat. Ons internationaal gewicht is compleet in rook opgegaan. En dat strookt niet met de geschiedenis van sterke en gedegen Belgische diplomaten met een uitgebreid internationaal netwerk. Premier De Wever mag af en toe eens met een bevriende Europese leider bellen of krijgt achteraf, na de feiten, een briefing. Dat België een historische traditie heeft verkwanseld, is ronduit beschamend.

Binnenkort viert ons land zijn 200ste verjaardag. Misschien is het tijd voor een operatie “Make Belgium great again”! Wat denkt u daar van, premier De Wever?

Dirk Verhofstadt werd aangeduid als laureaat van de tweejaarlijkse prijs Vrijzinnig Humanisme 2025. Dat heeft het Humanistisch Verbond bekendgemaakt. De Prijs Vrijzinnig Humanisme wordt tweejaarlijks toegekend door het Humanistisch Verbond op 21 juni, de Internationale dag van het humanisme.

Prijs Vrijzinnig Humanisme voor *Dirk Verhofstadt*

De laureaat ontvangt het inmiddels iconische beeld van kunstenaar Paul Baeteman en zijn naam wordt gegraveerd in de sokkel van het monument van de levensgrote versie van het beeld aan het Geuzenhuis te Gent.

De prijsuitreiking vindt plaats op 21 juni 2025. De Jury bestond uit: Wouter Antheunis, Johan Braeckman, Gert De Nutte, Leona Detiège, Nadine Engels,

Marieke Höfte, Jimmy Koppen, Jan Lampo, Sylvie Lausberg, Patsy Sörensen, Marina Van Haeren en Mario Van Essche (voorzitter Jury).

Lange inzet

De Jury motiveerde haar beslissing als volgt: "De Jury van De Prijs Vrijzinnig Humanisme heeft Dirk Verhofstadt verkozen tot laureaat van de Prijs editie 2025. Dirk Verhofstadt is doctor in de moraalwetenschap, was professor Media en Ethiek aan de UGent, maar is vooral een veelzijdig en productief auteur, publicist en publiek spreker. De Jury kent hem de Prijs toe voor zijn decennialange inzet voor de principes en waarden van zowel de liberale democratische rechtsstaat als van het vrijzinnig humanisme."

Dirk Verhofstadt schreef een standaardwerk over atheïsme als basis voor de moraal, publiceerde indringende tweegesprekken met vooraanstaande vrijzinnig humanisten als Etienne Vermeersch en Johan Braeckman, en waarschuwde in diverse publicaties keer op keer tegen het 'kwaad' van alle vormen van extremisme in het algemeen, en extreemrechts in het bijzonder.

Tegen fascisme

Zijn diverse publicaties over de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog, waaronder recent het boek 'KZ Syndroom. Een litteken dat nooit verdwijnt', gepubliceerd in samenwerking met coauteur Henri Heimans, kaderen in de onverdroten strijd van Verhofstadt voor mensenrechten, democratie en vrijheid, en tegen alle uitingen van racisme, fascisme, haatzaaijarij en intolerantie.

"Dirk Verhofstadt belichaamt als geen

ander alle politiek-filosofische, ethische en levensbeschouwelijke waarden waarvoor het vrijzinnig humanisme staat", besluit de jury.

Meer info:

Humanistisch Verbond, secretariaat@humanistischverbond.be, tel. 03 233 70 32, of Mario Van Essche (juryvoorzitter), tel. 0485 937 734 - www.humanistischverbond.be en op www.liberales.be

WORD NU LID VAN HET LVV

Wil je Het Volksbelang blijven ontvangen en uitgenodigd worden voor de events van het LVV, hernieuw dan je lidmaatschap, of word gewoon een nieuw lid.

De lidmaatschapsbijdrage bedraagt **30 euro**. Voor **50 euro** ben je steunend lid, en voor **500 euro** krijg je de titel van "erelid" van het LVV. Je kan je bijdrage storten op het rek. nr. **BE93 2900 5218 0967** met vermelding van je naam, adres en e-mailadres.

Alvast onze dank voor je steun.

De redactie van Het Volksbelang en het bestuur van het LVV.

De Franse president Macron wil dat zijn land een atoommacht blijft.

Naar een *Europees* leger?

De laatste weken wordt er opnieuw gesproken en nagedacht over een Europees leger. Die kans was er evenwel al in 1952 met het project van de EDG (Europese Defensie Gemeenschap), maar het parlement van de Franse Vierde Republiek verwees dat plan naar de geschiedenisboeken na een historische stemming in 1954.

miljard euro af aan deze begroting en we zijn daarmee de zevende grootste betaler aan de EU-schatkist.

Noorse spaarpot

Andere vragen zijn wat gaan de niet-EU-landen doen? Bijvoorbeeld: de Britten en de Noren? De Britse premier Starmer gaat in 2026 al naar 2,5% BBP-defensie-uitgaven. Noorwegen heeft de grootste spaarpot, het staatsfonds, dat beheerd wordt door de Noorse Nationale Bank. De huidige Noorse minister van Financiën in het sociaaldemocratisch minderheidskabinet is een bekend persoon in militaire middens, namelijk: de gewezen NAVO-secretaris-generaal Jens Stoltenberg ! Tot wat is Oslo bereid?

Prof. Herman Matthijs

Het idee bestond erin dat de zes oprichters van de EGKS (Europese Gemeenschap Kolen en Staal) militair zouden gaan samenwerken. De EDG zou dan de belangrijkste Europese pijler worden binnen de NAVO. Het gevolg was dat in 1955, bij de Verdragen van Parijs, het West-Duitse leger werd opgericht en dat land lid werd van de NAVO.

Diepe slaap

Daar voor was er al de oprichting geweest van de WEU (West-Europese Unie) met het Verdrag van Brussel uit 1948. Daar sloten Frankrijk, de drie Beneluxlanden en het Verenigd Koninkrijk een militair samenwerkingsakkoord. Maar in 1949 werd de NAVO opgericht en geraakte de WEU in een diepe slaap. Het verdrag voorzag in een clause dat de leden elkaar zouden bijstaan in het geval ze het slachtoffer werden van agressie. Een dergelijke bepaling werd ook opgenomen in het EU-verdrag van Lissabon van 2007 en daardoor werd de WEU helemaal overbodig alsook afgeschaft in 2011. Commissievoorzitter Von der Leyen komt nu op de proppen met het plan 'Rearm Europe' (herbewapen Europa). Het gaat hierbij om liefst 800 miljard euro voor de EU. De Commissie

zou 150 miljard euro lenen met als onderpand de Europese begroting? Die laatste heeft dit jaar een omvang van 155 miljard euro. Maar wat gebeurt er dan met dat geld? Gaat de Commissie zelf aankopen doen van militair materieel en/of militaire productielijnen opzetten? Een tweede idee zou dan zijn om dat geld te verdelen over de 27 lidstaten en dan is de vraag op basis van welke parameter: het BBP; de bevolking; de huidige BBP-NAVO norm?

Trouwens de EU-begroting dient al vanaf 2026 te beginnen aan de terugbetaling van de covid-leningen van quasi 700 miljard euro. Daarbij komen nog de leningen voor het 'Rearm'-programma en de massieve miljardensteun aan Oekraïne. Van dit laatste geld gaan we nooit iets terugzien. De EU-verdragen schrijven voor dat de Europese begroting niet deficitair mag zijn en het huidige 'Eigen Middelen Besluit' is daarop niet voorzien. Met andere woorden de Voorzitter van de Europese Commissie zal de lidstaten daar snel op wijzen en dat betekent dat de 27 meer geld gaan moeten afdragen aan deze begroting. België draagt in 2025 zowat 6,9

En dan was er nog de wederopstanding van Charles Michel, de gewezen collega van Von der Leyen. Hij vindt heel het plan te licht en te laat! De oud-voorzitter van de EU-Raad heeft zeker geen ongelijk. Heel dat plan Von der Leyen is ook gebaseerd op art. 122 van het VwEU (Verdrag Werking EU) oftewel een gevaal van nood, en daardoor moet het Europees Parlement niet betrokken worden bij de goedkeuringsprocedure. Daarmee wordt de parlementaire democratie op het EU-bestuursniveau naar de sprookjes verwezen! Toch wel zeer opvallend en in een parlementaire democratie dient men daar toch vragen bij te stellen, dat een dergelijk historisch voorstel niet wordt voorgelegd aan de MEP (Members Europees Parlement). Daarnaast is er natuurlijk ook een probleem binnen de Unie, want niet elk lid behoort tot de NAVO en diverse leden behalen in de

“*Parlementaire EU-democratie wordt naar de sprookjes verwezen.*”

verste verte niet de NAVO-norm van 2% BBP-defensie-uitgaven. Bijvoorbeeld, onderaan staan België met Spanje op 1,3%!

Macron zegt neen!

Voor de Franse president Macron schuift zich naar voren als EU-leider. Bovendien is Macron het hoofd van de enige volledige onafhankelijke Europese kernmacht, zijnde: de 'Force de Frappe Française' (FFF). Bovendien bezit Frankrijk belangrijke militaire productielijnen met Dassault (vliegtuigen), Naval (duikboten en schepen) enz. Maar wil Macron een EU-leger? Het antwoord is "neen"! Want de Franse president heeft voorgesteld dat de FFF zou worden gestationeerd in andere Europese landen, doch volledig onder Frans bevel blijft. Dat is natuurlijk iets heel anders dan de opstart van een EU-leger. Dus Frankrijk is bereid zijn atoomparaplu ook te gebruiken voor de verdediging van andere landen. Frankrijk kan zo dus de rol van de Amerikanen overnemen. Maar er is ook een intern politiek probleem met Frankrijk. President Macron is, volgens de Franse Grondwet, in 2027 niet meer herverkiesbaar. De socialisten en de republikeinen zijn weggedroomd in het politieke landschap van onze zuiderburen. Op dit ogenblik is zeker geen opvolger van Macron te zien in zijn partij. Dus wordt het

De Britse premier Starmer bewerkstelligde een toenadering tussen het Verenigd Koninkrijk en Europa.

Is het herbewapeningsplan voor Europa van commissievoorzitter Von der Leyen wel realistisch?

Komt er een Europees leger?

uitkijken naar de anderen in de politiek en hun rol in 2027, zijnde: Marine Le Pen en Jean-Luc Mélenchon. De laatste is de leider van links geworden en wil de FFF afschaffen alsook Frankrijk uit de EU en de NAVO halen. Langs recht staat Le Pen eerder op de oude lijn van president De Gaulle. Dat houdt in dat de FFF enkel voor de verdediging van het Franse territorium dient, dat de EU niet te veel bevoegdheden moet hebben en dat het Franse leger uit het militair deel van de NAVO (lees: SHAPE) moet gaan.

Gezien Macron tot op heden ook bestuurt met een minderheidsregering is het niet duidelijk wat hij er politiek nog kan doorduwen.

Britse steun

Voor de verdediging van Europa wordt er zeker ook gekeken naar de Britten. Zij hebben het meest performante leger op het oude continent. Een jawel, vijf jaar na de Brexit, is er terug toenadering tussen Londen en Brussel. Het akkoord tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk verloopt op het einde van dit jaar en het wordt uitkijken naar de desbetreffende onderhandelingen. Labour-premier Starmer is ook chef van een kernmacht. Alleen is die niet volledig in Britse handen. In 1963 heeft president Kennedy de Britten met een merkwaardig nucleair akkoord opgezadeld. Zij konden Amerikaanse kernwapens kopen, doch het gebruik op de Britse nucleaire duikboten vereist een Amerikaanse toelating. Een optelsom van de Franse en de Britse nucleaire macht is zeker voldoende voor een Europese atoomparaplu.

Maar wat willen de Britten, die niet meer tot de EU behoren? Het land heeft in 1943 een verdrag ondertekend met de Verenigde Staten over de niet-deling van informatie

inzake kernwapens. Bovendien bepaalt dit akkoord ook dat men elkaar niet aanvalt en dat ze elkaar eerst contacteren, mocht men een derde land willen aanvallen. In 2022 is er ook een verdrag getekend (AUKUS) tussen de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Australië over de samenwerking bij de bouw van nucleaire duikboten voor Canberra.

Canada vervangt de VS

Maar ondertussen hebben de Verenigde Staten een grootse politieke en handelsruzie ontketend met Canada. Ondertussen is Canada op weg naar vervroegde verkiezingen en heeft Justin Trudeau ontslag genomen als leider van de liberalen. Hij werd intussen opgevolgd door de econoom Mark Carney, maar ook Chrystia Freeland is kanshebber. Zij nam in december ontslag als minister van Financiën als gevolg van een intern conflict over de belastingen. Maar zij heeft recent openlijk gezegd dat Canada militair moet breken met de zuiderbuur en onder de Britse atoomparaplu dient te komen. De breuk tussen Ottawa en Washington DC kan verstrekkende geopolitieke gevolgen hebben, want als Canada de Europese kaart trekt dan zitten we in een ander verhaal. Laten we er ook op wijzen dat Canada een Vrijhandelsakkoord heeft met de EU. Waartegen zowat tien jaar geleden het Waals Parlement, onder druk van de PS en de communisten, ging op de rem staan. Ook is Canada, net als Australië, een 'realm' Commonwealth land, of met andere woorden, de Britse Koning is daar ook staatshoofd. Londen zal zeker niet ongevoelig zijn voor de kreten uit Ottawa en Québec.

Lukas De Vos

Turkije verbiedt nog altijd te reppen over de Armeense Volkenmoord die in 1915 begon en uiteindelijk ruim anderhalf miljoen Armeniërs door moord, uitputting, ziekte en vervolging het leven kostte. Er bestaat geen volkenmoord, wie anders beweert mag zich aan een lang proces en een onprettige gevangenisstraf verwachten.

Op een moment dat zich alweer een nieuwe politieke zuivering aftekent met het oog op de Turkse presidents- en parlementsverkiezingen in 2028 (The Economist, 15 februari 2025), ligt de ontkenning van de Armeense uitroeiing gevoeliger dan ooit. Integendeel, beweert huidig islamitisch president Recep Tayyip Erdoğan, wij Turken zijn slachtoffers, en wel van de Bergturken.

Opheffing PKK

Dat eufemisme, of beter Newspeak, duidt op de Koerdische minderheid in Turkije, die in 1978 overging tot gewapend verzet na decennia van onderdrukking. De Koerdische Arbeiderspartij, PKK, heeft dat verzet bijna een halve eeuw volgehouden, de prijs lag veel hoger dan in Noord-Ierland: ruim 40.000 dodelijke slachtoffers vielen te betreuren. Pas voor enkele weken, op 27 februari, ontbond Abdoella Öcalan vanuit zijn eilandgevangenis op Imrali, zijn "terreurgroepering", zoals Erdoğan de PKK de hele wereld heeft opgelepeld. Meestal tegen heug en meug, de Europese Unie wachtte zelfs tot 2002 om zover mee te gaan. Er was toen nog hoop dat Turkije werk zou maken van democratisering en gelijkheid voor minderheden, eisen die de Unie onder meer als voorwaarde stelt voor toetreding (die sinds 1968 aansleept en nu geblokkeerd zit). Ankara tracht met alle moeite de aandacht af te leiden van de fouten uit het verleden. Maar het was in de Grote Oorlog bondgenoot van Duitsland geweest (en zou dat nog eens overdoen in WOII), en het zieltogende Ottomaanse kalifaat was aan zijn zwanenzang toe. Niet zij maar de Jonge Turken van Moestafa Kemal hebben het land in de jaren van de eerste oorlog van de ausdruijering gered. Het nationalisme land dat zoenuffer dreigde te worden van koloniale mogendheden zou tussen twee verdragen in door de Grieks-

De onzekere rol van de Koerden

Turkse oorlog (1921-1922) de grootste vernederingen ontlopen. Maar de zuivering van de Westkust na de val van Smyrna (nu Izmir) waar de Grieken de dienst uitmaakten, was een regelrecht verlengstuk van wat de Armeniërs overkwam. Alleen stond Athene aan de goede kant, en bleven de moordpartijen beperkt, hoewel een miljoen Grieken werden uitgewezen naar Thracië (en van de weeromstuit werden een half miljoen Turken verjaagd naar het Turkse vasteland). Het Verdrag van Sèvres (1920) voorzag de totale ontmanteling van Turkije in mandaatgebieden voor Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Griekenland, Armenië (namens de VS), een onafhankelijk Koerdistaan, een internationaal grondgebied en een onooglijk stukje resterend Turkije. Dat Verdrag is door Turkije nooit geratificeerd. Integendeel, tegen 1923, bij het Verdrag van Lausanne, had Kemal Atatürk zo handig gemanoeuvrerd dat het land vrijwel heelhuids zijn oude grenzen kon behouden.

een moderne, Westerse koers. En het woelige verleden (collaboratie en massamoorden) werd snel begraven. Merkwaardig genoeg – en nog een reden voor de Turkse haat – heeft Öcalan wel schuld bekend voor het Koerdische aandeel in de genocide. In 2014 schreef hij letterlijk in Agos: "Today, the entire world should confront the historical truth of what happened to the Armenians and share their pain, paving the way for mourning. Inevitably, the Turkish Republic too will have to approach this issue with maturity and confront this painful history." Dat was niet de eerste keer dat hij opriep tot gewetensonderzoek. Al in 1998 had hij een gelukwens gestuurd naar de nieuwe Armeense president Kocharyan, waarin hij verwijst naar België: "I also welcome and endorse the passage of a resolution in the Belgian Senate calling on the Turkish government in Ankara to recognise the reality of the Armenian holocaust perpetrated by the last Ottoman regime".

Over Koerdistaan was al een kruis gemaakt tussen de conferenties van Londen (februari 1920) en San Remo (april 1920) in.

Intern verzet

Het intern verzet, de nationalistische opstoot, de doorbraak van een seculier leger en later de afschaffing van sultanaat (1922) en kalifaat (1924) zetten Turkije op

Abdoella Öcalan ontbindt zijn partij, de PKK.

Vrijlating

Dat Öcalan vrij onverwacht zijn organisatie ontbindt, heeft, volgens een Koerdische collega in het Europees Parlement, twee redenen. De – wellicht onhaalbare – hoop op zijn vrijlating na een schandelijke ontvoering door de Turkse geheime dienst in Kenia (1999), helemaal in de stijl van Eichmanns schaking door de Mossad in Argentinië (1960). De tweede reden is voortschrijdend inzicht. Net zoals David Ervine in Noord-Ierland, die moordaanslagen pleegde voor de protestantse militie PUP, maar tot inkeer kwam in de gevangenis en pacificatie nastreefde, beseft de 75-jarige Öcalan dat de tijden veranderd zijn, dat geweld contraproductief werkt voor de goede zaak. Misschien ook het besef dat de PKK fel verzwakt is geraakt. Zijn brief, waarin hij "ontwapening zonder overgave" beval, werd openbaar met luidsprekers voorgelezen in het stadje Van. Een omineuze plek, want daar vochten de Armeniërs in 1915 met het Russisch leger tegen de Turken die hen wilden uitdrijven. De stad bleef tot 1920 betwist gebied, en zag toen de laatste etnische zuivering van de hele "Armeense kwestie". In Straatsburg sprak ik met advocaat Fajik Jagizai, officieel vertegenwoordiger van de Koerdische gemeenschappen bij de Europese instellingen. Hij ontloopt mijn vraag over de betrokkenheid de Koerden niet en erkent

De Turkse president Erdoğan.

ruiterlijk dat een deel van hun voorvaderen danig over de schreef is gelopen. Anderzijds ontkent hij heftig dat de PKK een terreurbrigade was. Zelfs de DEM-partij (die de met verbod en uitsluiting bedreigde HDP opvolgt) weigerde een resolutie te onderschrijven om de PKK uit te bannen. "De PKK is niet een reden voor, maar het resultaat van de Koerdische kwestie. De Turkse overheid en de al lang gecensureerde media leggen ons die druk op. Maar als wij zo'n resolutie ondertekenen, zal de PKK dan verdwijnen? Ze heeft ten minste internationale aandacht voor onze zaak opgebracht. Het zijn de staatsbelangen, economische en politieke, die Turkije uitbuit. Daarom staat de PKK als terreurgroep op de lijsten van de VS en de EU".

Turkse drones

Echt ongelijk heeft Jagizai niet. Geen dag later zit Turkije mee aan de Europese tafel in Londen die naarstig een Europees

defensiesysteem wil optrekken. Turkije heeft na de VS dan ook het tweede grootste leger van de NAVO. En op 7 maart sluit de Turkse familie Bayraktar (eigenaar van een grote drone en onbemande jets fabriek, Selçuk Baıkarat is ook nog eens de schoonzoon van Erdoğan) een samenwerkingsakkoord met het Italiaanse Leonardo, een wapenreus met wereldwijd 53.000 werknemers. De Turkse drones zijn overal inzetbaar.

In dat licht valt het op dat Öcalan geen onafhankelijkheid meer nastreeft, wel federalisme. En dat geldt ook in de buurlanden, Syrië, Irak, Iran, Rusland, waar samen evenveel Koerden wonen als in Turkije, 25 miljoen. En federalisme houdt geen verlies van identiteit in, dat blijkt in Irak en in Rojzava (Noord-Oost Syrië). Het hoofd van de Syrische Democratische Krachten (SDF) heeft net een omstandig akkoord met de nieuwe Syrische president Achmed al-Sjara ondertekend. De troepen die ISIS in 2019 tot stand brachten en versloegen blijven een afzonderlijk legeronderdeel.

Jagizai: "Ons grondgebied beslaat één derde van Syrië. Ons leger is groter dan dat van de staat. En we zijn rijk: landbouw, olie, gas, en vooral 90 % van alle water in het land. Wij geven onze wapens niet af, we hebben nog 12.000 gevangenen van ISIS (evenveel als er doden vielen) en behouden ook wat ons kenmerkt: een seculiere staat, met een uitgebalanceerde ambtenarij waarin alle minderheden zitting hebben, verdediging van de vrouwenrechten, onderwijs in eigen taal, behoud van eigen cultuur. Ons stabiele model kan mogelijk voor heel het Midden-Oosten een voorbeeld zijn".

De Koerden voeren al een lange strijd voor hun rechten, ook in België.

Een valse doodsbrief uit 1991

Het ziet er uit als een doodsbrief, maar het is er geen. Valse doodsbrieven waren vooral goed gekend bij de dienstplichtigen die afzwaaiden. Gekruid met soldatenjargon en vol met symboliek eigen aan het leger brachten ze hiermee familie en vrienden op de hoogte dat hun periode als milicien er op zat.

Peter Laroy
directeur Liberas

De Heer en Mevrouw Gamel, Mijnheer Anatole Geweer en diens echtgenote Bayonette, de families Clairon of Strooizak behoorden tot de treurende familie. Ware soldatenhumor, enkel te begrijpen voor wie het zelf had meegemaakt. Maar ook in verkiezingstijd doken dergelijke valse brieven op. Een mooi voorbeeld is een brief die de PVV-jongeren van Lokeren publiceerden voor de vetgevende verkiezingen van 24 november 1991.

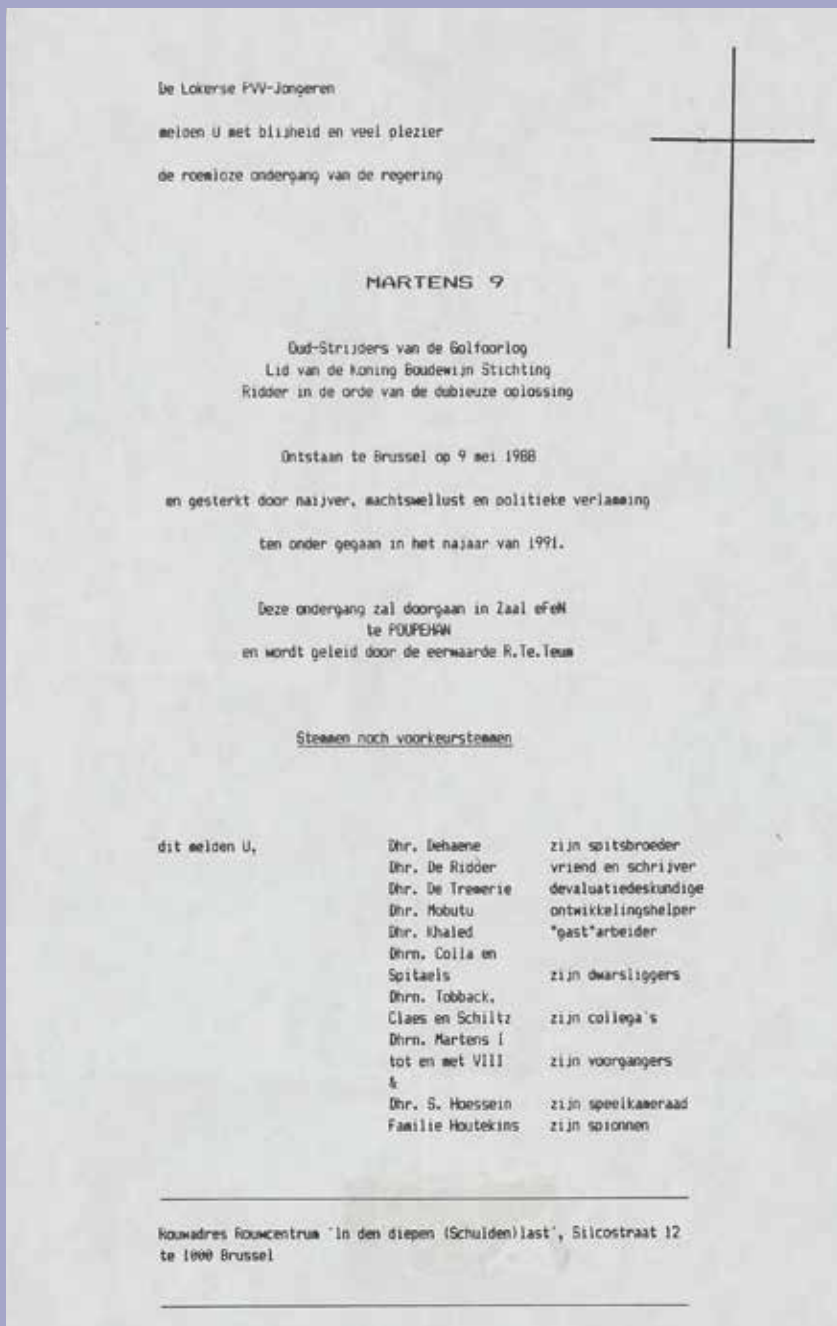
De tekst was gefocust op de gebeurtenissen die zich afspeelden tijdens de regering Martens 8 (9 mei 1988 - 29 september 1991). De regering viel omdat een van de regeringspartners (Volksunie) de regering verliet. De resterende rooms-rode coalitie stuurde als regering Martens 9 het land richting de verkiezingen van 24 november 1991 (beter bekend als de 'Zwarte Zondag').

Moeilijke momenten

Over deze regeerperiode schreef Wilfried Martens zelf in zijn memoires dat er doorgaans een zeer negatief beeld werd over opgehangen. Hij herinnerde zich de vele moeilijke momenten zoals de affaire-Walid Khaled, de helikopterbestellingen, de abortuscrisis, de breuk met Zaïre, de interventie in Rwanda en de wapenleveringen aan Saudi-Arabië. Dit was allemaal terug te vinden in het document opgesteld door de liberale PVV-jongeren uit Lokeren. De rouwbrief was geprint en sloot naar vormgeving (rouwrand, schikking) en opbouw (overledene, familie, praktische schikkingen) aan bij gelijkaardige voorbeelden. Het is verbazend hoe de problemen en moeilijkheden van de toch wel voorbij turbulente regeerperiode in één satirische synthese waren gebald.

De titels bij de zogenaamde overledene

Liberas, Verkiezingserfgoed, PVV
provincieraadsverkiezingen en verkiezingen voor de
Kamer arrondissement Sint-Niklaas en de Senaat
arrondissement Dendermonde-Sint-Niklaas, 24
november 1991 (online terug te vinden via www.liberas.eu, Pamflet007448)

Affiche uit de PVV-campagne van 1991, met Guy Verhofstadt als kopman.

spraken boekdelen. De persoon (eigenlijk de regering Martens 9) werd omschreven als oud-strijder van de Golfoorlog, als lid van de Koning Boudewijnstichting en als ridder in de orde van de dubieuze oplossing. De verwijzing naar de eerste Golfoorlog (2 augustus 1990 tot en met 28 februari 1991) lag voor de hand. België sloot zich tijdens het conflict aan bij de internationale coalitie met inzet van onder andere mijnenjagers en vliegtuigen. De twee daaropvolgende vermeldingen waren voor de tijdgenoten al even duidelijk.

Wanneer op 30 maart 1990 het abortusontwerp door de Kamers was goedgekeurd, liet koning Boudewijn weten dat zijn geweten hem niet toelaat om dit voorstel te tekenen en tot wet te maken. Om de constitutionele crisis te ontmijnen greep de regering terug naar een juridische spitsvondigheid. De koning verkeerde enkele dagen in de onmogelijkheid te regeren. De regering nam tijdens die periode zijn taken over en ondertekende zelf de abortuswet. Het parlement herstelde vervolgens Boudewijn in zijn functie. Het leverde de vorst veel krediet op bij een groot deel van de bevolking. De christendemocraten van Wilfried Martens kwamen echter onder vuur te liggen omdat zij hun principes hadden overboord gegoooid ten voordele van de regeringsmacht. De opstellers van het politieke overlijdensbericht speelden dit handig uit.

Wapens

Ook de rest van de tekst stond vol met verwijzingen naar gebeurtenissen en feiten die de minder gemakkelijke momenten van deze regeringsperiode extra in de verf zetten. De plaatsbeschrijving hekelde de FN-affaire (eFN), een discussie over wapenlicenties die tot de val van de regering had geleid. Met het R.Te.Teum werd niet enkel verwezen

naar het Te Deum maar ook naar een andere heikele kwestie uit deze regeringsperiode die er onmiddellijk verband mee hield, met name contracten van de telefoonmaatschappij RTT die voor Vlaanderen gunstig zouden zijn.

Dat als locatie voor de begrafenis Poupehan was gekozen, verwonderde evenmin. Het dorpje in de provincie Luxemburg had naam gemaakt nadat was uitgelekt dat toplui van de Belgische christendemocratie er geregeld vergaderden. Op een van die bijeenkomsten zou ook de beslissing zijn genomen om Guy Verhofstadt en de liberale partij opzij te schuiven. Poupehan had sindsdien voor de liberalen een hoge symboolfunctie. In de verkiezingscampagne van 1991 kwam het bij herhaling naar voren, dus ook in deze brief.

De namen van zij die het overlijden meldden stonden bol van symboliek. Er was om te beginnen Jean-Luc Dehaene, omschreven als zijn spitsbroeder. Hij had de regering Martens 8 in de steigers gezet en als vicepremier verder mee uitgebouwd. Dehaene legde er de basis voor de regering na de merkwaardige verkiezingen van 1992. Dat dit zou gebeuren wisten de PVV-jongeren uiteraard nog niet. Maar dat zij hem helemaal bovenaan stelden illustreerde wel dat zijn rol achter de schermen in brede politieke middens was gekend.

Een belangrijke rol in de regering Martens 8 was volgens de Lokerse liberalen ook toe te wijzen aan een zekere De Tremmerie, waarmee ongetwijfeld Hubert Detremmerie was bedoeld. Deze bankier was afkomstig uit en verbonden met de christelijke arbeidersbeweging en maakte ook deel uit van het zogenaamde Poupehan-overleg. Het bestaan van die informele groep was overigens aan het licht gebracht door de eveneens genoemde journalist Hugo De

Ridder. De Wetstraatjournalist had op zijn conto enkele spraakmakende boeken die het reilen en zeilen achter de schermen van de Belgische politiek in kaart hebben gebracht. Verder kwamen ook coalitiegenoten aan bod. De socialisten Colla en Spitaels werd dwarsliggerij verweten. Vicepremier Claes en minister Tobback, eveneens socialisten, kwamen er beter vanaf. Net als de Vlaams-nationale vicepremier Hugo Schiltz werden ze vrij neutraal als 'collega' bestempeld.

Mobutu

Dat ook de internationale politiek deze regering zwaar had beïnvloed was in deze valse rouwbrief ook duidelijk. De verhouding met de Zaïrese premier Mobutu lag moeilijk. Enigszins smalend werd hij afgedaan als een ontwikkelingshelfer. Een gelijkaardige merkwaardige titel kreeg de Iraakse leider Saddam Hoessein, een 'speelkameraad'. Wat meer context vroegen 'gast'arbeider Khaled en de familie Houtekins. Met die eerste was bedoeld Walid Khaled, de woordvoerder van de terreurbeweging Aboe Nidal. Begin 1991 was hij in Brussel opgepakt en vervolgens het land uitgezet. Zijn aanwezigheid had geleid tot hevige politieke discussies. De ministeriële verantwoordelijkheid kwam in het spel. Minister van Buitenlandse Zaken Mark Eyskens beet echter hardnekkig van zich af. Het leverde een minder fraai schouwspel op dat door de oppositie de daaropvolgende maanden nog werd uitgebuit, zoals bleek uit dit document.

De terreurgroep Aboe Nidal op zijn beurt had enkele jaren ervoor de familie Houtekins-Kets gevangen genomen en als ruilwaar gebruikt voor de vrijlating van een van hun mensen. Dit speelde zich af toen zij zich met hun zeiljacht Silco bevonden in de Libische wateren. Dat vormde ook de verklaring waarom deze gebeurtenis de geschiedenis inging als Silco-affaire en er in de rouwbrief dus werd verwezen naar de Silcostraat als rouwadres.

Een grondige analyse van deze brief levert dus een schat aan verwijzingen op. Het is een duik in de recente politieke geschiedenis waarbij het intussen al niet meer gemakkelijk is om alle hints en dubbele bodems te begrijpen. De scherpe toon van deze brief is eveneens opmerkelijk. Het is wellicht typisch voor een toch wel bitse verkiezingscampagne die uiteindelijk leidde tot de opmerkelijke uitslag van 24 november 1991, met grote winst voor het toenmalige Vlaams Blok.

Andere valse rouwbrieven (ook niet politieke thema's) zijn steeds welkom bij Liberass. Contacteer ons via info@liberas.eu

Met ouder worden heeft de mens de neiging ook al eens achterom te kijken. Als we dan zien welke grote (binnen- en buitenlandse) uitdagingen er nu op ons afkomen, dan mogen we eigenlijk niet verwonderd zijn. De meeste ervan werden immers tijdig (soms meerdere decennia geleden) aangekondigd en grondig gedocumenteerd.

Gemiste wake-up calls

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

En toch loopt het nog fout. Laten we – louter in chronologische volgorde, niet per sé in graad van belangrijkheid – er enkele van dichterbij bekijken.

Le défi Americain

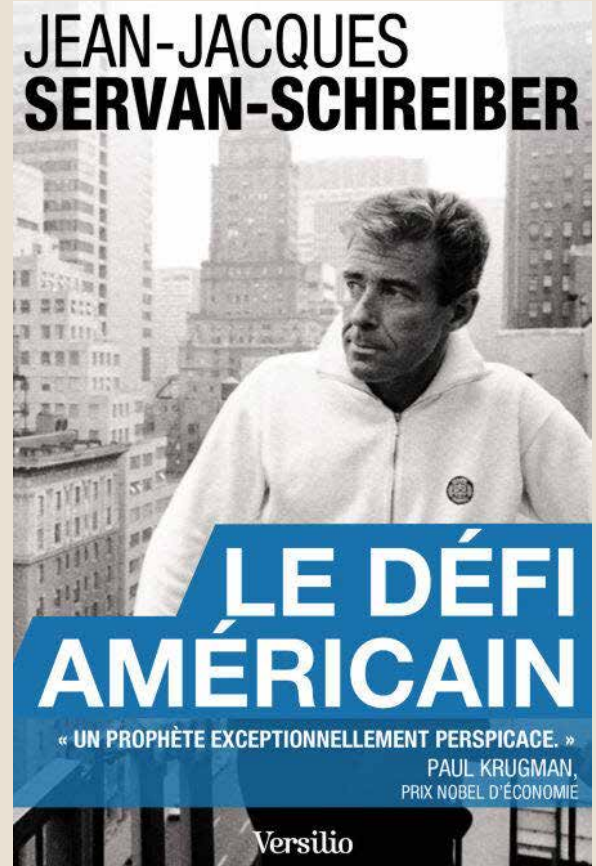
In 1967 publiceerde de Franse journalist Jean-Jacques Servan-Schreiber (JJSS) zijn ontvucherende boek 'Le défi Americain'. Daarin werd haarfijn – en als een donderslag bij heldere hemel – beschreven hoe Europa compleet de trein van de toekomst dreigde te missen. Onze industrie liep hopeloos achterop tegenover de Amerikaanse: niet alleen op gebied van onderzoek en ontwikkeling – nieuwe technologie – maar ook inzake bedrijfsmanagement konden wij niet (meer) wedijveren. Dat men in de USA over één grote, eengemaakte binnenlandse markt beschikte (ondanks het feit dat het land uit 50 min of meer onafhankelijke deelstaten bestaat) werd als grootste troef gezien. Dankzij die schaalvoordelen konden zij dan (bijna tegen marginale kosten) buitenlandse markten veroveren en dus verder groeien. Europa, via lang en eindeloos "palaveren", heeft geprobeerd dat model te kopiëren met de uiteindelijke creatie van de EU, maar heeft dit proces nooit ten gronde kunnen voltooien, enerzijds door interne verdeeldheid en hardnekkig nationalisme, anderzijds door subtiele "sabotage" van buiten uit, zowel door de USA, maar vooral door Rusland dat schrik had van een "sterke", ééngemaakte buur. De analyse van JJSS uit 1967 werd in september 2024 nog eens, zei het minder journalistiek, maar daarom niet minder pertinent overgedaan door Mario Draghi in zijn 'Report on the future of European competitiveness'. Zelfde analyse, zelfde conclusie, 58 jaar later..., en dan moest

het ongeleide projectiel D. Trump nog gelanceerd worden... wat bovenop een economisch, ook nog eens een militair deficit van Europa tegenover de rest van de wereld blootlegde.

Griekse kalender

Een andere "wake-up call" die onze beleidsmakers nooit ten volle en vooral veel te laat ernstig hebben genomen, is de publicatie in 1972 van het Rapport van de Club van Rome 'The Limits to Growth: a global challenge'. Opnieuw werd kristalhelder aangetoond dat onze planeet "eindig" is (grondstoffen blijven niet onbeperkt beschikbaar – vervuiling bedreigt de leefbaarheid van onze planeet - ...). Het lobbywerk van de grote vervuilers (en dus in feite de grote, multinationale ondernemingen) heeft enerzijds zolang mogelijk geprobeerd deze analyse te negeren en/of te ridiculiseren en als dat niet meer lukte de vereiste maatregelen zolang en zo ver mogelijke op de "Griekse kalender" te zetten. Met als resultaat dat de (versnelde) opwarming van de aarde nu overal "onverwachte" nevenverschijnselen veroorzaakt (hittegolven en bosbranden, overstromingen, ...).

Als laatste voorbeeld wil ik graag het boek van Masha Gessen aanhalen, 'The future is History – How Totalitarianisme reclaimed Russia' (2017). Daarin wordt opnieuw zonder veel ruimte voor misvatting beschreven wat de drijfveren (en ook de toekomstplannen) van Poetin zijn. Ook hier heeft men niet goed opgelet. Integendeel (om wat meer handel met Rusland te kunnen drijven in ruil voor goedkope energie) hebben alle landen zich

In 1967 publiceerde de Franse journalist Jean-Jacques Servan-Schreiber (JJSS) 'Le défi Americain'. Daarin werd haarfijn beschreven hoe Europa compleet de trein van de toekomst dreigde te missen.

plat op de buik gelegd voor Poetin. Om hem terwille te zijn (en zijn ego verder te strelen) heeft men hem de Olympische Spelen gegund, het WK voetbal en andere grote, prestigieuze organisaties. En toen wij allemaal in slaap waren gewiegd, heeft hij eerste een kleine "test" gedaan in de Krim (2014) om nadien, de buitenwereld blafte wel een beetje, maar ze beten toch niet..., Oekraïne binnen te vallen. Ook hier kunnen beleids mensen niet zeggen dat er niet gewaarschuwd was. Maar andermaal, zakelijk gewin op korte termijn was blijkbaar belangrijker dan strategisch en visionair inzicht op langere termijn.

Schuldig verzuim

De grote en delicate vraag is echter: kunnen wij iets anders verwachten van een politiek systeem waar – onder de druk van de volgende verkiezingen – het langetermijn denken electoraal niet (of zelden?) lonend is? Mogen we hier spreken van "schuldig verzuim" van onze beleids mensen?

De Dwarsligger

In 1922 stichtte Filip de Pillecyn het satirische weekblad Pallieter, genoemd naar de gelijknamige roman van Felix Timmermans. De Pillecyn schreef zelf de hoofdartikelen en nam daarin vaak controversiële standpunten in. Zo verdedigde hij, als veteraan van de Eerste Wereldoorlog en geheimschrijver van de Frontbeweging, onder meer de activisten die tijdens de oorlog de Duitse kant hadden gekozen. De Pillecyn ontpopte zich in de zes jaar dat het blad bestond als een journalistieke dwarsligger die niet bang was zijn standpunt met verve en vuurwerk onder woorden te brengen.

Schrijver-journalist Rik van Cauwelaert dook in de archieven en selecteerde voor dit boek de beste en interessantste stukken die De Pillecyn voor Pallieter schreef. Hij duidt de personen en gebeurtenissen die worden behandeld en plaatst ze in hun historische context. Daarmee biedt De dwarsligger niet alleen een inkijk in het denken van Filip de Pillecyn, het is meteen ook een levendige schaduwgeschiedenis van België en Vlaanderen in de jaren 1920.

Rik van Cauwelaert, De dwarsligger. Filip De Pillecyn in Pallieter, 1922-1928, Manteau, Antwerpen, 2025, 27,99 euro.

De nukkige koning

Vijf jaar hebben ze elkaar niet gezien, Leopold III en zijn buitenlandminister Paul-Henri Spaak, sinds die nacht bij het begin van de oorlog. De regering vluchtte het land uit, de koning bleef. Vijf lange bezettingsjaren is het blijven malen, wringen, rijpen, het zogenaamde 'tragische misverstand' tussen hen.

Het zal nog eens vijf jaar duren voordat de strijd beslecht is. Niet met een compromis, maar met een volksraadpleging die elke Belg dwingt kant te kiezen en het land tot op de rand van de burgeroorlog brengt. Het conflict tussen Spaak en Leopold is niet alleen de confrontatie van twee figuren die tijdens de oorlog andere keuzes maakten, maar van twee verschillende persoonlijkheden en tegenstrijdige wereldbeelden. Het vormt de oerknal waaruit onze hedendaagse democratie geboren wordt.

Na 'Hoogmoed', zijn portret van Frantz Van Dorpe, die zowel in het Verdinso als het verzet carrière maakte, schrijft politiek woordvoerder en auteur Vincent Stuer verder aan onze vaderlandse geschiedenis. In 'REX IT' kruipt hij in de huid van de historische figuren Spaak en Leopold III. Voor onze ogen transformeert hij die iconen in mensen van vlees en bloed.

Vincent Stuer, Rexit. Leopold III en het tragische misverstand, Borgerhoff&Lamberigts, Gent, 2025, 24,99 euro.

De Gezichtslozen

In 2017 bezocht de Pools-Belgische schrijfster en filosofe Alicja Gescinska het kamp Shatila in Beiroet dat wereldwijd bekendheid kreeg door de bloedbaden van Sabra en Shatila in september 1982 toen een christelijk-Libanese falangistische militie vele honderden Palestijnse vluchtelingen vermoordde, terwijl het Israëlische leger toekeek. Dat bezoek maakte een grote indruk op haar waarna ze besloot om er ooit over te schrijven. Recent verscheen haar roman over dat bezoek. In 2019 brengt Mona enkele weken door in Beiroet om daar te werken aan een nieuwe reportage. Op zoek naar beelden die haar sterken in haar roeping als kunstfotografe vindt ze onverwachts vriendschap bij Ruba, Juhaina en de Palestijnse Suhaila. Wanneer Suhaila Mona meeneemt naar de plek van haar geboorte – het vluchtelingenkamp waar haar moeder nog steeds woont – zal niets nog hetzelfde zijn. In de vriendschap die zich ontvouwt leert Mona anders te kijken naar de wereld en zichzelf, en naar dat wat de vier vrouwen bindt: het diepe verlangen om hun eigen leven te leiden.

(Lees ook de recensie van Dirk Verhofstadt: <https://www.liberales.be/teksten/2025/3/4/de-gezichtslozen-alicja-gescinska>)

Alicja Gescinska, De Gezichtslozen, De Bezige Bij, Amsterdam, 2024, 19,99 euro (ook te verkrijgen als e-book tegen 9,99 euro)

De alleenstaande

Vlaanderen telt één miljoen alleenstaanden zonder (inwonende of gedomicilieerde) kinderen. Ze heten happy singles. Maar hoe gelukkig zijn ze echt? Leiden ze hun leven vrij en onbezorgd? Of lijden ze eronder? De groep is divers en groeit snel. Eén Vlaams huishouden op drie bestaat uit iemand die zoekende, gescheiden, verweduwd of bewust alleen is. Toch blijft de samenleving afgestemd op gezinnen met kinderen en presenteert ze haar hoogste rekeningen aan alleenstaanden.

Naar aanleiding van zijn zilveren singlejubileum schetst Raf Van Bedts de uitdagingen en schaalnadelen waar alleenstaanden tegenaan kijken. Hun status van wereldkampioen belast worden, speculatie over hun liefdesleven, ijdele hoop op een eigen woning, vrees voor een eenzame oude dag ... Geen thema gaat hij uit de weg. Aan de hand van verhalen uit zijn leefwereld doorprijkt hij de clichés en vooroordelen, maar reikt hij ook oplossingen aan om singles niet ongelijk te behandelen.

Alleenstaand zijn is doorgaans geen keuze, geen zoete zonde die mensen zuur moet opbreken. In 'De (un)happy single' schrijft Raf Van Bedts niet alleen zijn eigen handleiding, maar ook die van elke zelfbewuste alleenstaande van vandaag en morgen.

Raf Van Bedts, De (un)happy single. Het zoetzure leven van kinderloze alleenstaanden, Willems Uitgevers, 2024, 25 euro.

HET volksbelang

ORGAAN VAN HET LIBERAAL VLAAMS VERBOND

WEEKBLAD Prijs: 1 F

Zaterdag 30 November 1963

86ste Jaargang Nr. 45

Redactie en beheer:

Em. Jacqumainlaan, 119 - Brussel

Postcheckrekening nr 736.99

DE DOOD

Heel de wereld werd met verstomming geslagen bij het vernemen van de moord op president Kennedy. Bij ontelbaren is het gemoed volgekomen bij de gedachte, dat het leven afgeknakt werd van een jong staatsman, die enkele tijd geleden het zware leed van het verlies van een kind te torsen had. Wie dacht dan ook niet onmiddellijk aan de onbeschrijflijke smart, die zijn dappere jonge vrouw treft, aan de twee lieve kinderen, die hun vader verliezen.

Van hoevelen heeft zich dan niet een gevoel van woede meester gemaakt. Omdat een groot, vooruitstrevend en uiterst moedig staatsman als slachtoffer is gevallen van een fanatieker, die door zijn verblindheid in de dood van een mens de triomf van zijn opvattingen meent te zien.

Ons allen beklemt een gevoel van vrees voor een onzekere toekomst. Kennedy was voor ons allen als president van het machtigste land van de Westerse wereld, de man die — als antipode van Kroeisjev — de veilige waarborg was voor het behoud van de vrede.

Op 46 jaar uit dit leven weggerukt, is John Kennedy nog geen drie jaar President geweest van de Verenigde Staten. In deze korte tijd heeft hij wereldgeschiedenis gemaakt. Het aanschijn van onze toekomst heeft hij zo diepgaand veranderd en verbeterd, dat wij in hem een van de grootste personaliteiten van na de Tweede Wereldoorlog en een van de moedigste staatslieden van deze naoorlogse jaren zien.

John Kennedy zal de man blijven, die als woordvoerder van het Westen het gesprek met Kroeisjev aanging en na jaren van koude oorlog de lang verbeide ontspanning in de betrekkingen tussen Oost en West kon tot stand brengen.

In de Cubaanse crisis, die hij als zeer zwaar erfdeel kreeg toen hij het presidentschap aanvaardde, kon hij door zijn doordacht en moedig optreden de positie van zijn land en van het Westen versterken, tegelijkertijd de wereld voor een nieuwe ramp met niet te voorzien gevolgen behoeden.

Met de Sovjet-Unie sloot hij het kernstopverdrag af, waardoor een einde werd gemaakt aan de atoomontploffingen in de atmosfeer en waardoor de wereld zich wat geruster kon gevoelen en in zekere mate beveiligd tegen de rampspoedige weerslag van de radioactiviteit op het menselijk leven.

Het gevaar voor een atoomoorlog wordt door dit verdrag niet definitief verbannen, maar de instelling van de rechtstreekse televerbinding Moskou-Washington mag toch aanzien worden als een verdere stap op de weg om een oorlog te voorkomen.

Tijdens het presidentschap van Kennedy werd de Westerse wereld, die aan zijn eigen

PRESIDENT

kracht begon te twifelen, ook een hart onder de riem gestoken toen ook de Amerikaanse ruimtevaarders van geslaagde ruimtetochten terugkeerden.

VAN EEN

John Kennedy zal ook de President blijven, die kordaat een politiek gevoerd heeft om zijn land, dat nochtans de grootste democratie ter wereld is, te bevrijden van de schande die er nog op kleefte. Hij wilde een einde maken aan de burgerlijke en politieke ongelijkheid en verdrukking, waarvan de zwarte bevolking nog het slachtoffer is. Alleen reeds voor wat hij hier heeft aangedurfd mag men John Kennedy de waardige opvolger noemen van Lincoln, die honderd jaar geleden de slavernij afschafte.

Hemeltergend is het, dat een man als Kennedy is moeten vallen als het slachtoffer van de gruwelijkste aller misdaden: de politieke moord.

Nu hij er niet meer is, beseft men plots met welk vertrouwen alle rechtgeaarde mensen hebben opgekeken naar de man met het open gelaat en die recht voor de vuist was, naar John Kennedy, die de belichaming was van het nieuwe vertrouwen dat de Westerse landen in zichzelf gevonden hadden.

John Kennedy was een 'profile of courage'.

De wereld verliest aan hem een groot leider.

HET VOLKSBELANG

ONSAMENHANGEND LANDBOUWBELEID

SINDE enkele maanden wordt een verhoogde belangstelling voor de problemen van de landbouw betoond, ook in kringen, die niet agrarisch georiënteerd zijn. De strubbelingen rond de Europese integratie worden aandachtig gevolgd, de landbouwers zelf veruitwendigen hun eisen op de meest duidelijke wijze en in ruime kring heeft men een open oog voor de sociale omwenteling, die zich aan het voltrekken is en die binnen afzienbare tijd de politieke machtsverhoudingen in ons land grondig kan wijzigen.

Het ware vermetel en tevens onjuist te denken, dat deze problemen eigen zijn aan ons land, ook al hebben zij in België een specifiek karakter en vergen zij derhalve aangepaste oplossingen.

De landbouw maakt inderdaad over de ganse wereld een crisis door, hoofdzakelijk omdat zijn mogelijkheden beperkt worden door onver-

anderlijke omstandigheden van plaats en tijd en omdat hij niet in dezelfde mate als de industrie kan profiteren van de fantastische opgang en van de verwezenlijkingen van de moderne technologie.

Ingevolge de doorgedreven selectie van planten en dieren, de verbetering van techniek en uitrusting, de rationele toepassing van de kunstmatige bemesting, de systematisch doorgevoerde bestrijding van plantenziekten en parasieten, heeft de opbrengst per eenheid van oppervlakte in de meeste Westeuropese landen daarenboven een peil bereikt, dat bijna niet meer te overschrijden is.

Hieruit volgt dat de levensstandaard van de agrarische bevolkingsgroepen niet in dezelfde mate toeneemt als voor de rest van het land het geval is, ondanks het feit, dat het landbouwbeleid en de investeringen een zeer grote kapitaalwaarde vertegenwoordigen.

Tegen deze toestand reageren de landbouwers omdat zij zich bewust beginnen te worden van de potentiële macht, die zij vertegenwoordigen, en omdat zij hun aandeel willen hebben van de voordelen, die de moderne welvaartsstaat kan bieden.

Er moet derhalve onverwijld naar oplossingen worden gezocht, die vooral liggen op het gebied van de bedrijfseconomie, van de organisatie van de distributie en van de regeling van de sociale verhoudingen.

De subsidiëeringspolitiek, in ons land sinds tientallen jaren in stijgende mate toegepast, heeft zijn onmacht en zijn gebrek aan efficiëntie bij de eerste ernstige confrontatie bewezen.

Hij heeft de concurrentiepositie van de Belgische landbouw hopeloos verzwakt door de weg naar onmisbare vernieuwing en tijdige re-

M. VAN MIEGROET

(2de vervolg blz. 3)